

Projekat Javni novac za javni interes finansira
Delegacija Evropske unije u Srbiji, u okviru
programa „Podrška civilnom društvu 2015“.

TRANSPARENTNOST PODATAKA O DRŽAVNOJ POTROŠNJI NA MEDIJSKI SEKTOR

Pravna analiza i preporuke

~~KAŽI~~ **ŠTA**
TRAŽI! **TE**
ZANIMA

Inicijativa za poboljšanje medijskog
sadržaja plaćenog novcem građana

Ovaj dokument nastao je u okviru projekta **Javni novac za javni interes***, koji predstavlja inicijativu tri organizacije (BIRN, NUNS i Slavko Ćuruvija fondacija) za poboljšanje medijskih sadržaja plaćenih novcem građana, zakonske regulative i procedura koje uređuju ovu oblast, na nacionalnom i lokalnom nivou.

Projekat između ostalog obuhvata i analizu pravne regulative i postojećih praksi različitih oblasti koje se tiču finansiranja medija, a ovaj dokument (*policy paper*) konkretno se bavi transparentnošću podataka o celokupnoj državnoj potrošnji na medijski sektor, sa preporukama za njeno unapređenje.

Preporuke je pisao ekspert u oblasti medijskog prava i medijskih politika Miloš Stojković.

Projekat Javni novac za javni interes finansira Delegacija Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Podrška civilnom društvu 2015“. Stavovi izrečeni u dokumentu predstavljaju stavove autora i ne oslikavaju stavove EU.

* <http://birnsrbija.rs/javni-novac-za-javni-interes-podrška-inicijativama-civilnog-društva-za-interes-javnosti/>

SADRŽAJ

I UVOD:	
TRANSPARENTNOST PODATAKA O DRŽAVNOJ POTROŠNJI NA MEDIJSKI SEKTOR	4
II PRESEK STANJA:	
PREGLED RELEVANTNIH IZVEŠTAJA	5
III UOČENI PROBLEMI	8
3.1. TIPOLOGIJA NOVČANIH DAVANJA	8
3.2. REGISTRI KOJI SADRŽE PODATKE O NOVČANIM DAVANJIMA	11
3.3. NEAŽURIRANOST PODATAKA O MEDIJIMA	12
3.4. DEFINISANJE OVLAŠĆENOG ORGANA JAVNE VLASTI KOJI DODELJUJE SREDSTVA I DOKUMENTA KOJI SE DOSTAVLJA	12
3.5. NEDOSTACI NADZORNIH MEHANIZAMA I SANKCIJA	12
IV REGULATORMI OKVIR	14
V PREPORUKE	17
VI DOKUMENTI I DRUGI IZVORI KORIŠĆENI U ANALIZI	19
6. 1. PROPISI I STRATEŠKI DOKUMENTI RELEVANTNI ZA OBLAST PROJEKTOG SUFINANSIRANJA:	19
6.2. RELEVANTNI MEĐUNARODNI I DOMAĆI IZVEŠTAJI	20
6.3. DRUGI IZVORI	20

I UVOD: TRANSPARENTNOST PODATAKA O DRŽAVNOJ POTROŠNJI NA MEDIJSKI SEKTOR

Pristup državnim fondovima već duže vreme predstavlja jedan od ključnih mehanizama ekonomske održivosti medija. Tržište oglašavanja, koje je u 2016. godini vredelo oko 174¹ miliona evra, nije dovoljno da osigura povoljno poslovno okruženje za preko 1600 medija, koliko ih je trenutno upisano u Registru medija. Uz to, u uslovima prolongirane ekonomske krize i smanjivanja tržišta oglašavanja, ali i krize postojećeg ekonomskog modela (uslovljenog prvenstveno promenama u internet tehnologijama), mediji u Srbiji postaju **hronično zavisni od državne pomoći**, a budžetski novac jedan od najznačajnijih i najpoželjnijih izvora za finansiranje rada medija.

Ipak, **potpuni uvid u obim državne pomoći medijima izostaje.**

Transparentnost državnog davanja je prvi, ključni korak u **proceni ukupne sume novca**, koja se raspodeljuje u medijskom sektoru. Kako ne postoji jedinstveno, centralno mesto gde se pristupa podacima, procene koje se plasiraju u javnosti variraju od 25 miliona EUR (prema podacima iz Strategije razvoja javnog informisanja do 2016. godine)² do 840 miliona EUR (procena Saveta za borbu protiv korupcije, odnosi se na usluge oglašavanja i marketinga i potrošnju javnih preduzeća na ovaj tip usluga za četiri godine)³.

Parcijalni uvid u količinu državnog novca koji se troši u medijskom sektoru omogućava nekoliko javno dostupnih baza i registara, pre svega Registar medija, zatim Registar de minimis državne pomoći i Portal javnih nabavki, ali ni jedan od navedenih registara ne daje celokupnu sliku, niti dovoljno, lako dostupnih ni ažurnih podataka o potrošnji.

Osim toga, tek potpuni podaci o tokovima novca mogu da osiguraju i **kontrolu potrošnje**, tj. da li je novac potrošen shodno nameni i sa kakvim efektom na kvalitet informisanja. Ovo je ujedno i jedan od najvažnijih mehanizama **prevencije korupcije**. Istraživanja koja su do sada sprovedena, poput BIRNovog⁴ izveštaja o mekoj cenzuri ili izveštaja NNŠ o značaju medijskog integriteta⁵ govore da netransparentna, selektivna, arbitrarna i nekontrolisana potrošnja državnog novca predstavlja snažan mehanizam nagrađivanja „poslušnih“ i medija lojalnih vlastima i kažnjavanja medija koji to nisu. **Ovaj novac tako efektivno postaje moćno sredstvo uticaja na uređivačku politiku, opstanak medija i fer konkurenciju na tržištu – bez obzira na formu u kojoj se raspodeljuje.**

¹ Izvor: Nielsen Audience Measurements

² Strategija razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine ("Službeni glasnik RS", broj 75/2011)

³ *Izveštaj o mogućem uticaju institucija javnog sektora na medije kroz plaćanje usluga oglašavanja i marketinga*, Savet za borbu protiv korupcije, decembar 2015. godine, dostupan na internet stranici Saveta za borbu protiv korupcije putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2hxmhXv>.

⁴ *Izveštaj Meka cenzura – promene u medijskom sektoru sa goreg na loše, 2016. godina*, dostupan putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2tG6gio>;

⁵ *Izveštaj Značaj medijskog integriteta – vraćanje medija i novinarstva u službu javnosti*, Novosadska novinarska škola, 2014, dostupan putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2teGR0E>

II PRESEK STANJA: PREGLED RELEVANTNIH IZVEŠTAJA

O netransparentnosti državne potrošnje na medije, kao što je već rečeno, govore brojni međunarodni i domaći izveštaji. Svi ti izveštaji gotovo da uniformno kao jedan od bitnijih problema medijskog sektora Srbije percipiraju **“i pitanje (neprimerenog) uticaja na medije kroz netransparentna novčana davanja koja potiču iz javnog sektora.”**⁶ Pojedini izveštaji se mahom bave pitanjem transparentnosti projektnog sufinansiranja, ali neki se dotiču uopšteno problema transparentnosti i, konkretno, funkcionisanja Registra medija, koji je u medijskoj reformi trebalo da bude neka vrsta “centralnog čvorišta” svih informacija o medijima, što se naročito odnosi na podatke o novčanim davanjima, koja potiču od države.

Tako **Izveštaj o napretku Srbije u pridruživanju EU za 2016. godinu**, između ostalog, navodi da *“privatizacija nije dovela do veće transparentnosti vlasništva i izvora finansiranja medija (uključujući tu i državno finansiranje)”*⁷, a da *“odredbe o projektnom (su)finansiranju moraju da se primene u skladu sa pravnim okvirom (u javnom i fer postupku), bez mešanja administracije (posebno na lokalnom nivou)”*⁸, uz napomenu da *“država mora da obezbedi da sistem projektnog sufinansiranja funkcioniše u skladu sa zakonom.”*⁹ **Izveštaj o vlasničkoj strukturi i kontroli medija u Srbiji Saveta za borbu protiv korupcije** iz februara 2015. godine ponavlja sličnu konstataciju navodeći da je jedan od “sistemskih problema” medijskog sektora upravo vezan za razne vidove “ekonomskih pritisaka” na medije (preko budžeta, poreskih olakšica i drugih vidova “indirektnih” modela finansiranja kroz ekonomski uticaj na medije)¹⁰. Savet za borbu protiv korupcije je u **Izveštaju o mogućem uticaju institucija javnog sektora na medije, kroz plaćanje usluga oglašavanja i marketinga**¹¹ iz decembra 2015. godine, otišao korak dalje navodeći i konkretno da je za ove usluge *“za četiri godine na reprezentativnom uzorku od 124 državnih organa, organizacija, fondova, javnih preduzeća, privrednih društava sa većinskim državnim kapitalom, organa lokalne samouprave potrošeno više od 60,9 miliona EURa”*¹². Savet u tom izveštaju takođe napominje *„da se ne radi o ukupnim rashodima na nivou države za troškove oglašavanja i marketinga već o rashodima posmatranog uzorka”*¹³ Savet je čak izračunao ukupne rashode na nivou države za period od 2011-2014. godine putem proračuna, koji je podrazumevao množenje “srednje vrednost rashoda po svakoj kategoriji” sa “brojem registrovanih lica u toj kategoriji u Republici Srbiji”, pa je došao do iznosa od čak 840 miliona evra za posmatrani period.

⁶ *Izveštaj Pravna analiza projektnog sufinansiranja sadržaja od interesa za javnost u Republici Srbiji*, NUNS, autor: Miloš Stojković, april 2017. godine, dostupno putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2rT2i8T>, strana 13.

⁷ Citirano po izveštaju *Pravna analiza projektnog sufinansiranja sadržaja od interesa za javnost u Republici Srbiji*, NUNS, autor: Miloš Stojković, april 2017. godine, dostupno putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2rT2i8T>, strana 13-14.

⁸ *Ibid.*

⁹ *Ibid.*

¹⁰ *Izveštaj o vlasničkoj strukturi i kontroli medija*, Savet za borbu protiv korupcije, februar 2015, strana 9.

¹¹ *Izveštaj o mogućem uticaju institucija javnog sektora na medije kroz plaćanje usluga oglašavanja i marketinga*, Savet za borbu protiv korupcije, decembar 2015. godine, dostupan na internet stranici Saveta za borbu protiv korupcije putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2hxmhXv>.

¹² Citirano po izveštaju *Pravna analiza projektnog sufinansiranja sadržaja od interesa za javnost u Republici Srbiji*, NUNS, autor: Miloš Stojković, april 2017. godine, dostupno putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2rT2i8T>, strana 14.

¹³ *Ibid.*

Alternativni izveštaj o sprovođenju Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije 2013-2018 i Akcionog plana od septembra 2013. do decembra 2015. godine, kada govori o pitanju netransparentnosti, adresira brojne probleme koji se odnose na nefunkcionisanje Registra medija, a koji su aktuelni i u 2017. godini.

Ovaj izveštaj tako navodi da:

- registar nije formiran tako da prosečnom medijskom konzumentu na lak način omogućí prikaz podataka o vlasničkoj strukturi i novcu koji medij dobija od države;
- je nemoguće utvrditi da li je Registar ažuriran ili ne, niti koliko su informacije o konkretnom mediju pouzdane i aktuelne, a nema zakonske obaveze za Registratora, koja se odnosi na ažurnost;
- registar medija je *ex officio* preuzeo podatke Registra javnih glasila (RJG), a nema podataka o tome da li svi mediji iz RJG i dalje postoje;
- prikaz podataka nije uređen, što daje preveliku slobodu Registru u odlučivanju koji će podaci o medijima biti dostupni.¹⁴

Pored toga, izveštaj ukazuje i na to da Agencija za privredne registre (APR), po svemu sudeći, ne poznaje Zakon o javnom informisanju i medijima i njegovu suštinu u toj meri da bi primena odredaba o transparentnosti bila adekvatna, a problematizuje i pitanje nadzora, te neefikasne i neprimerene sankcije za kršenje obaveza koje se odnose na dostavljanje podataka o novčanim davanjima organa javne vlasti¹⁵. Na kraju, izveštaj ponavlja već dobro poznate probleme koji se odnose na projektno sufinansiranje i navodi problem zloupotrebe sistema javnih nabavki za nastavak prakse finansiranja "podobnih medija" i "potpuno neuređenu oblast javnog oglašavanja"¹⁶.

Bela knjiga konkursnog sufinansiranja javnog interesa u sferi javnog informisanja¹⁷, kao jedan od problema navodi i nedovoljnu transparentnost procesa projektnog sufinansiranja.¹⁸

Ekspertski izveštaj **Medijska reforma nakon pet godina od usvajanja Medijske strategije: Presek stanja i preporuke za budućnost**¹⁹, koji se bavi pravnim aspektom medijske reforme, ponavlja ovaj nalaz Bele knjige koji se odnosi na netransparentnost projektnog sufinansiranja. Pored toga, u odnosu na funkcionisanje Registra medija, između ostalog navodi da objektivna analiza odredaba koje se odnose na Registar medija vodi zaključku da "je Registar medija detaljniji nego što je bio Registar javnih glasila, ali da u brojne bitne podatke (kao što su detaljniji podaci o državnoj pomoći, javnom oglašavanju i projektnom sufinansiranju) javnost i dalje nema uvid. Pored zakonskih nedorečenosti, može se istaći da njegova osnovna svrha (upoznavanje javnosti sa svim bitnim podacima o medijima, u cilju sticanja jasne slike o mogućim uticajima na njihovu uređivačku politiku), nije još ostvarena"²⁰. Svi

¹⁴ Videti *Alternativni izveštaj o sprovođenju Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije 2013-2018 i Akcionog plana od septembra 2013. do decembra 2015. godine*, Pravni skener & Tri tačke, januar 2016. godine, koji je dostupan na <http://bit.ly/2bYIoUu>, strana 193.

¹⁵ *Ibid*, strana 192.

¹⁶ *Ibid*, strana 205.

¹⁷ *Bela knjiga konkursnog sufinansiranja javnog interesa u sferi javnog informisanja, Koalicija novinarskih i medijskih udruženja*, april 2016. godine.

¹⁸ *Ibid*, strana 13.

¹⁹ Ekspertski izveštaj *Medijska reforma nakon pet godina od usvajanja Medijske strategije: Presek stanja i preporuke za budućnost*, Miloš Stojković i Jasna Matić, napravljen za potrebe OEBS konferencije "U susret savremenoj medijskoj politici", održanoj u Beogradu dana 17. i 18. novembra 2016. godine, str. 5-7.

²⁰ *Ibid*, strana 25.

ovi izveštaji, pre svega ukazuju na “isprepletenost” pitanja netransparentnosti sa nedostacima mehanizama raspodele i kontrole državnog novca. Ipak, ovaj izveštaj ima za cilj da analizira problem, koji se odnose na transparentnost podataka o državnom finansiranju medija, fokusirajući se na uočavanje problema u pravnoj regulativi koji ometaju pravilnu primenu postojećih propisa koji uređuju pitanje transparentnosti, kao i na davanje odgovarajućih preporuka kako se pojedini od tih problema mogu rešiti.

III UOČENI PROBLEMI

Uočeni problemi u funkcionisanju Registra medija upućuju na potrebu da se promeni Pravilnik koji uređuje upis podataka, i to tako da odgovori na sledeće probleme:

- **novac koji država dodeljuje medijima se klasifikuje ili kao “sredstva dodeljena na ime državne pomoći” ili kao “sredstva koja se ne dodeljuju na osnovu pravila o državnoj pomoći” (sredstva dobijena od organa javne vlasti)**, što znači da je izostalo bliže definisanje ove dve jako široke kategorije novčanih davanja, pa se jedino može zaključiti da prvoj kategoriji pripada novac dodeljen na ime projektnog sufinansiranja i na ime tzv. pojedinačnih davanja, dok je druga kategorija prilično široko postavljena i na osnovu propisa nije moguće utvrditi šta bi sve obuhvatilo ovu kategoriju.
- **podaci o medijima, zbog različite prirode novčanih davanja se nalaze u različitim registrima**, koji jesu javno dostupni, ali koji nisu prilagođeni prosečnom korisniku, a Registar medija nije centralno mesto na kom su svi ovi podaci objedinjeni, što je bila njegoova inicijalna namena.
- **prikaz podataka nije zadovoljavajući**, budući da prosečnom korisniku ne omogućava da na jednostavan način sazna relevantne podatke o novčanim davanjima mediju, niti je moguće podatke ukrštati (na primer, koliko je novca i kojim medijima dala jedna lokalna samouprava).
- **nežuriranost podataka o novčanim davanjima u Registru medija**, što predstavlja generalni problem koji se odnosi na sve podatke o medijima, i koji se reflektuje i na sve posebne kategorije podataka koji se upisuju u Registar medija.
- **organi javne vlasti su dužni da prijavljuju podatke o novčanim davanjima, ali propisima nije definisano koje lice je “ovlašćeno” za dostavljanje podataka Registru medija**, što znači da je to u potpunosti u kompetenciji “organa javne vlasti koji dodeljuje sredstva”.
- **dokumenti koji sadrže podatak o novčanim sredstvima su jasno definisani samo kod sredstava koja se dodeljuju po pravilima državne pomoći (dostavlja se odluka o dodeli sredstava)**, dok bi kod druge kategorije novčanih davanja mogao da dođe u obzir bilo koji dokument, iako zakon ne pravi razliku i u oba slučaja navodi da se radi o odluci;
- **mehanizam nadzora nad ispunjenjem obaveze dostavljanja podataka o iznosu dodeljenog novca je višestruko problematičan, a sankcije su neadekvatne i nedovoljno efikasne.**

3.1. TIPOLOGIJA NOVČANIH DAVANJA

Kao što je već istaknuto, ZJIM prilično neodređeno tretira “novčana sredstva” koje država po raznim osnovama dodeljuje medijima.

Jasnija je situacija kada se radi o novcu koji se dodeljuje na ime državne pomoći, jer ZJIM (član 17), između ostalog navodi da Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave “*obezbeđuje iz budžeta deo sredstava za*

ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja i raspoređuje ih na osnovu sprovedenih javnih konkursa (u daljem tekstu: konkurs) i pojedinačnim davanjima, **na osnovu principa o dodeli državne pomoći i zaštiti konkurencije, bez diskriminacije.**"

Ovo dodatno potvrđuju i član 3. i član 31. Pravilnika o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja²¹, koji sadrže izričitu odredbu da se ova sredstva dodeljuju po pravilima o dodeli državne pomoći.

Takođe, Komisija za kontrolu državne pomoći tretira ovu vrstu novčanih davanja kao tzv. *de minimis*²² državnu pomoć i uredno vodi o tome evidenciju (na godišnjem nivou).

Zbog toga se novac, koji organi javne vlasti dodeljuju medijima po pravilima državne pomoći zapravo svodi na: *novac dodeljen nakon sprovedenog postupka javnog konkursa i novac raspodeljen na ime pojedinačnih novčanih davanja*. Ovde takođe treba pomenuti da se i u ostalim oblastima, naročito na lokalnu, sprovode i drugi konkursi za sufinansiranje koji nisu vezani za ZJIM, ali koji takođe mogu da se delimično odnose na medije (na primer projekti iz ekologije koji zahtevaju medijsko praćenje, projekti razvoja civilnog društva i sl.). Ipak, ne bi trebalo da bude sporno da i ova vrsta novčanih davanja mora da se dodeljuje po pravilima državne pomoći²³.

Druga kategorija novčanih davanja je prilično široko postavljena i definisana kao **"sredstva koja se ne dodeljuju na osnovu pravila o državnoj pomoći"** (sredstva dobijena od organa javne vlasti). Upravo je ova kategorija novčanih davanja sporna kada se govori o transparentnosti, jer ova formulacija ništa ne kaže o prirodi novčanih davanja. Ipak, i ova kategorija bi uslovno mogla da se svede pod kategoriju "javnih nabavki usluga" koje se delimično tiču medija.

Pre svega, treba napomenuti da brojni izveštaji²⁴ govore o tome da se javne nabavke često zloupotrebljavaju da bi se nastavila praksa finansiranja "medijskog praćenja rada organa javne vlasti" i da bi se zaobišla pravila vezana za projektno sufinansiranje i pojedinačna davanja po ZJIM²⁵. Ekspertski izveštaj nastao za potrebe OEBS konferencije "U susret savremenoj medijskoj politici", održanoj u Beogradu dana 17. i 18. novembra 2016. godine tako, između ostalog navodi da "lokalni organi vlasti opredele skromna sredstva za projektno sufinansiranje (ili čak ne odrede ta sredstva), dok se sa druge strane odvajaju prilična sredstva na javne nabavke „usluga medijskog praćenja rada organa vlasti“, pritom "za takvu raspodelu koriste mehanizam Zakona o javnim nabavkama, pa tako formalno poštuju taj zakon, a u potpunosti izigravaju i ignorišu principe ZJIM"²⁶. Bela knjiga konkursnog sufinansiranja javnog interesa u sferi javnog informisanja koju je 2016. godine izdala Koalicija novinarskih i medijskih udruženja, analizirajući ovaj problem navodi da bi javne nabavke u oblasti medija trebalo svesti "na usluge direktnog prenosa skupštinskih zasedanja, štampanje opštinskog biltena i održavanje internet prezentacije."²⁷ Pravna analiza projektog sufinansiranja sadržaja od interesa za javnost u Republici Srbiji, koju je

²¹ Pravilnik o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja ("Službeni glasnik RS", br. 16/16 i 8/17)

²² Shodno članu 95. Uredbe o pravilima za dodelu državne pomoći ("Službeni glasnik RS", br. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 i 119/14), radi se o iznosu od 23 miliona dinara u periodu od tri godine.

²³ Takođe, nije isključeno da se medijima često i mimo konkursa dodeljuju određena sredstva čija je zakonitost upitna. Ipak, ovakva dodela ovih sredstava je pre pitanje kršenja (svih) zakona koji uređuju dodelu novčanih sredstava, te joj nije mesto u ovoj analizi.

²⁴ Videti na primer Alternativni izveštaj o sprovođenju Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije 2013-2018 i Akcionog plana od septembra 2013. do decembra 2015. godine, Pravni skener & Tri tačke, strana 189, januara 2016. godine, koji je dostupan na <http://bit.ly/2bYl0Jh>, str. 205 i 206.

²⁵ Videti na primer Saopštenje Koalicije novinarskih i medijskih udruženja od 8. decembra 2016. godine, koje je dostupno na stranici ANEM-a, putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2iarW2N>, Saopštenje Koalicije novinarskih i medijskih udruženja od 16. marta 2016. godine, koje je dostupno na internet stranici NDNV, putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2iz6j5G> i Saopštenje Koalicije novinarskih i medijskih udruženja od 16. juna 2017. godine <http://bit.ly/2uxgmlx>.

²⁶ Ekspertski izveštaj Medijska reforma nakon pet godina od usvajanja Medijske strategije: Presek stanja i preporuke za budućnost, Miloš Stojković i Jasna Matić, napravljen za potrebe OEBS konferencije "U susret savremenoj medijskoj politici", održanoj u Beogradu dana 17. i 18. novembra 2016. godine, str. 9 i 10.

²⁷ Bela knjiga konkursnog sufinansiranja javnog interesa u sferi javnog informisanja, Koalicija novinarskih i medijskih udruženja, april 2016. godine, strana 15.

objavilo Nezavisno udruženje novinara Srbije u aprilu 2017. godine ide i korak dalje, problematizujući čak i opravdanost sprovođenja javne nabavke zakupa prostora za potrebe prenosa skupštinskih zasedanja navodeći da *“kod prenosa skupštinskih zasedanja ipak dolazi do izvesne “uzurpacije vremena” medija (najčešće na televiziji), čime se posredno utiče na vremenski raspored emitovanja, te samim tim i na uređivačku politiku lokalnog medija”*²⁸.

Ipak, uz sve ove uvodne napomene, može se zaključiti da bi se ova kategorija novčanih davanja, u odnosu na medije mogla svesti na: javnu nabavku zakupa vremena medija za potrebe prenosa skupštinskih zasedanja i javnu nabavku izrade i štampanja biltena (za medije koji imaju mogućnost da vrše ovu uslugu).

Posebna kategorija novčanih davanja sprovođenjem postupka javnih nabavki je nabavka usluga oglašavanja, a brojni izveštaji potenciraju problem netransparentnosti, koju prati ovaj vid javnih novčanih davanja²⁹. Ovde spada široka “paleta usluga”, od nabavki usluga oglašavanja gde organi javne vlasti oglašavaju konkurse ili javne pozive iz različitih oblasti, nabavke “klasičnih”, (komercijalnih) usluga oglašavanja, koje se odnose na velika javna preduzeća (EPS na primer) ili kompanije u javnom vlasništvu, koje nisu organizovane kao javna preduzeća (na primer Telekom), kao i iz aspekta transparentnosti najkontroverznija vrsta oglašavanja tzv. *Native advertising* (mešanje uredničkog i promo sadržaja).³⁰ Osim navedenog, u ovu kategoriju davanja spadaju još i usluge odnosa s javnošću, javne kampanje, promotivne kampanje, usluge istraživanja, i sl. Zbog toga, čak ovu potkategoriju nabavke usluga koje se odnose na medije možda treba svrstati u posebnu kategoriju, a mnogi od pomenutih izveštaja predlažu čak da se oblast javnog oglašavanja, tačnije postupak dodele ugovora vezanih za usluge oglašavanja reguliše posebnim zakonom³¹.

Ako se rezimira, može se zaključiti da se novčana davanja prema medijima dele na dve kategorije:

1. Novac koji se raspodeljuje na osnovu pravila o državnoj pomoći, u koji spadaju:

- novac dodeljen nakon sprovedenog postupka javnog konkursa po odredbama ZJIM,
- novac raspodeljen na ime pojedinačnih novčanih davanja po odredbama ZJIM,
- novac raspodeljen na ime sprovedenog javnog konkursa pozivanjem na odredbe zakona koji nisu ZJIM,
- novac raspodeljen bez sprovedenog konkursa, ali za koji postoji kakav-takav zakonski osnov da bude raspodeljen;

²⁸ Pravna analiza projektnog sufinansiranja sadržaja od interesa za javnost u Republici Srbiji, NUNS, autor: Miloš Stojković, april 2017. godine, dostupno putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2tT2i8T>.

²⁹ Izveštaj o mogućem uticaju institucija javnog sektora na medije kroz plaćanje usluga oglašavanja i marketinga iz decembra 2015. godine, dostupan putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2hxmbXy>.

³⁰ Naime, ova vrsta sadržaja, ako ima za cilj slanje promotivne poruke o organu javne vlasti i ima karakter oglašavanja, odudara od duha medijskih zakona i Medijske strategije čije su intencije bile da ograniče finansiranje medijskih sadržaja isključivo na raspodelu putem mehanizma projektnog sufinansiranja. Ove PR objave se često kao takve ne označavaju, čime nisu u skladu sa odredbama Zakona o oglašavanju koje propisuju da je zabranjeno prikriveno oglašavanje.

³¹ Videti na primer **Ekspertski izveštaj Medijska reforma nakon pet godina od usvajanja Medijske strategije: Presek stanja i preporuke za budućnost**, Miloš Stojković i Jasna Matić, napravljen za potrebe OEBS konferencije “U susret savremenoj medijskoj politici”, održanoj u Beogradu dana 17. i 18. novembra 2016. godine, poglavlje 3.2 **Oglašavanje javnih entiteta**, str. 8 i 9.

2. Novac koji se ne raspodeljuje na osnovu pravila o državnoj pomoći, koji se svodi na mehanizam javnih nabavki, u koji spadaju:

- novac po osnovu nabavke usluge zakupa vremena na mediju zbog potreba prenosa skupštinskih zasedanja;
- novac po osnovu nabavke usluga izrade promotivnog materijala organa javne vlasti (za medije koji imaju tu mogućnost i pod uslovom da je ta usluga odvojena od njihove medijske delatnosti);
- novac po osnovu oglašavanja koja predstavljaju zakonsku obavezu organa javne vlasti (na primer konkursi);
- novac po osnovu (komercijalnog) oglašavanja javnih entiteta i entiteta u javnom vlasništvu, uključujući i sredstva po osnovu tzv. *Native Advertising*.

3.2. REGISTRI KOJI SADRŽE PODATKE O NOVČANIM DAVANJIMA

Registar medija uspostavljen je ZJIM, a zvanično započeo sa radom 13. februara 2015. godine. Osnovna svrha je bila da se medijski konzumenti i šira javnost upoznaju sa najbitnijim podacima o medijima. Po svemu sudeći ovaj osnovni "zadatak" nije najadekvatnije ispunjen, barem kada se radi o podacima o novcu koji potiče od organa javne vlasti. Ovde ćemo ponoviti da u odnosu na novčana sredstva, Registar medija prikazuje svega nekoliko kategorija koje ništa ne kažu o prirodi i učestalosti novčanih davanja od strane organa javne vlasti, niti mogu građanima da posluže kao reper da se odrede prema kvalitetu informacija i nezavisnosti medija koji dobija ta novčana sredstva.

Registar *de minimis* pomoći, koji je javno dostupan na internet stranici Komisije za kontrolu državne pomoći, sa druge strane nudi značajno veći broj podataka, i to sledeće kategorije: identifikacioni podaci o davaocu državne pomoći, identifikacioni podaci o korisniku državne pomoći, sektor (delatnost) korisnika, broj i datum odluke kojom se sredstva stavljaju na raspolaganje korisniku *de minimis* državne pomoći, naziv mere *de minimis* državne pomoći, pravni osnov za dodeljivanje *de minimis* državne pomoći, cilj i iznos *de minimis* državne pomoći, instrument dodele *de minimis* državne pomoći, izvor finansiranja i trajanje državne pomoći, kao i napomena davaoca državne pomoći. Dobra strana ovog registra je što predstavlja sumarni prikaz svih bitnih podataka koji se odnose na davaoca državne pomoći, primaoca državne pomoći i same državne pomoći, kao i to da se ovde ipak na jednom mestu mogu naći svi mediji koji su primili državnu pomoć³². Kada se radi o novčanim davanjima prema medijima, ovaj registar pokazuje i određene nedostatke, koji se odnose na to da se radi o godišnjem pregledu davanja državne pomoći, kao i na to da je snalaženje u evidenciji prilično komplikovano za prosečnog korisnika.

Transparentnost javnih nabavki se obezbeđuje putem Portala javnih nabavki. Ono što je kod ovog registra dobra strana je da daje pristup svim dokumentima, koji se odnose na konkretnu javnu nabavku. Loša strana je da je pretraga moguća ili po naručiocu (organu javne vlasti) ili po samoj javnoj nabavci. Evidentno je da u tom slučaju prosečni korisnik teško može da dođe do svih podataka o javnim nabavkama koje se odnose na medije.

³² Ovu konstataciju izričemo sa izvesnom rezervom jer ukidanjem ograničenja za dodelu sredstava za televizije, ovi korisnici „ispadaju“ iz režima *de minimis*, što umnožava registre u kojima se nalaze podaci o državnoj pomoći prema medijima.

Može se zaključiti da je jedan deo podataka o medijima, koji se odnosi na novčana davanja koja vrše organi javne vlasti javno dostupna, ali da su ti podaci “rasuti” po različitim registrima, kao i da je prikaz tih podataka često ili nedovoljan ili komplikovan za prosečnog korisnika.

3.3. NEAŽURIRANOST PODATAKA O MEDIJIMA

ZJIM samo na jednom mestu govori o obavezi registrovanja promene podataka koji se odnose na medije, navodeći da se takve promene prijavljuju Registru 15 dana od dana kada je promena nastala³³. Pravilnik o dokumentaciji koja se prilaže u postupku registracije medija u Registar medija, uređuje samo pitanje koja je to dokumentacija koja se prilaže u postupku registracija promena. Drugim rečima, propisi iz oblasti medija uređuju samo obavezu na strani „onoga ko prijavljuje“, dok, sa druge strane, u ovom trenutku, APR nema jasnu zakonsku obavezu da redovno ažurira podatke o medijima (generalno), što se reflektuje i na podatke o novčanim davanjima organa javne vlasti. Ako se pođe od toga da je novi Registar medija „nasledio“ veliki broj podataka od Registra javnih glasila, relevantnost i pouzdanost ovog Registra je pod velikim znakom pitanja.

3.4. DEFINISANJE OVLAŠĆENOG ORGANA JAVNE VLASTI KOJI DODELJUJE SREDSTVA I DOKUMENTA KOJI SE DOSTAVLJA

Ovlašćeno lice koje bi trebalo da bude odgovorno za ispunjavanje zakonske obaveze o dostavljanju podataka koji se odnose na novčana davanja nije definisano ni zakonom ni podzakonskim aktima. Po svemu sudeći, ovo ovlašćeno lice je neophodno na neki način definisati, makar zbog toga da bi se znalo protiv koga treba pokrenuti prekršajni postupak u situaciji da ne ispuni ovu zakonsku obavezu.

Takođe, kada se radi o “dokumentima” koji se dostavljaju uz podatke o novčanim davanjima, oni se svode na odluke nadležnih organa javne vlasti, a jedino što se razlikuje je postupak (konkurs, pojedinačno davanje ili javna nabavka), pa samim tim nema dovoljno opravdanja (niti prepreka) da ovi “dokumenti” budu i tako definisani.

3.5. NEDOSTACI NADZORNIH MEHANIZAMA I SANKCIJA

Nadzor nad ispunjavanjem zakonskih obaveza je najslabija karika ZJIM. Kao što je već rečeno, nadzor nad zakonitošću vrši ili Ministarstvo kulture i informisanja ili nadležni pokrajinski sekretarijat (za teritoriju Vojvodine) kao povereni posao.

Prvi problem je u tome što nadležno ministarstvo i nadležni pokrajinski organ po opštoj odredbi ZJIM vrše nadzor nad sprovođenjem zakona, pa i nad time da li su Registru medija dostavljeni podaci o novčanim sredstvima.

Zakon o državnoj upravi definiše “unutrašnji nadzor” koji ministarstva sprovode nad drugim organima državne uprave i imaocima javnih ovlašćenja u vršenju poverenih

³³ Član 40. ZJIM.

poslova državne uprave, a sastoji se od nadzora nad radom, od inspekcijskog nadzora preko upravne inspekcije i od drugih oblika nadzora uređenih posebnim zakonom³⁴, što znači da se ne odnosi na nadzor u okviru samog organa, pa se sve svodi na način kako je izvršavanje poslova uređeno u okviru interne organizacije svakog pojedinačnog organa javne vlasti. Pritom treba napomenuti da se ovaj zakon ne odnosi na javna preduzeća ili kompanije u javnom vlasništvu.

ZJIM ne predviđa posebnu inspekciju, pa eventualno dolazi u obzir nadzor *Upravne inspekcije* "koja predstavlja posebnu vrstu inspekcije koja je osnovana Zakonom o upravnoj inspekciji i čija je svrha da "posebno doprinosi obezbeđivanju poštovanja načela zakonitosti u radu državnih organa, organa autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave i imalaca javnih ovlašćenja" i koja može da obavlja i "inspekcijski nadzor i u drugim oblastima u kojima je posebnim zakonom utvrđena njena nadležnost"³⁵.

Dakle, mehanizam nadzora se svodi na podnošenje prekršajnih prijava i izricanje mera na raspolaganju upravnoj inspekciji.

Na kraju treba dodati i to da je jedina sankcija za nepostupanje organa javne vlasti u vezi sa nedostavljanjem podataka novčana kazna između 50.000 do 150.000 dinara za odgovorno lice u državnom organu, koja svakako nije pravno sredstvo koje će imati "odvraćajući karakter" na učinioca da se ogluši o obavezu prijavljivanja novčanih sredstava, i to ako uopšte prekršajni postupak bude pokrenut i bude rezultovao osuđujućom presudom (imajući u vidu efikasnost prekršajnih sudova)³⁶.

³⁴ Član 45. st. 1 i 2. Zakona o državnoj upravi.

³⁵ Citat preuzet iz **Pravne analiza projektnog sufinansiranja sadržaja od interesa za javnost u Republici Srbiji**, NUNS, autor: Miloš Stojković, april 2017. godine, strana 32.

³⁶ Ovde treba napomenuti da javno dostupna pravna baze „Paragraf“, još uvek ne beleži da li je neko ovlašćeno lice u organu javne vlasti osuđeno u prekršajnom postupku, i da li je i u kom iznosu izrečena novčana kazna, pa ne možemo sa sigurnošću da tvrdimo da li uopšte postoji praksa koja se odnosi na izricanje sankcije zbog nepoštovanja obaveze.

IV REGULATORNI OKVIR

Strategija razvoja Sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine (Medijska strategija)³⁷, koja je istekla prošle godine, predstavlja i inicijalni strateški dokument, koji je postavio osnovne smernice u pogledu dostizanja adekvatnog nivoa transparentnosti podataka o medijima. Jedan od osnovnih ciljeva ovog dokumenta je bio da se, pre svega, **obezbedi transparentnost vlasništva nad medijima**. Tako u okviru Glave III Medijska strategija između ostalog navodi da su *“podaci o vlasništvu u javnim glasilima javni”*, da se *“mora znati stvarni vlasnik pravnog lica koje je osnivač javnog glasila i poreklo kapitala uloženog u javna glasila”*, a da će *“Republika Srbija unaprediti i dosledno primeniti zakonsku regulativu kojom će se obezbediti javnost vlasništva”*. Medijska strategija navodi i da će Republika Srbija, između ostalog, učiniti dostupnim *“informacije o merama državne pomoći koju javna glasila koriste”*.

U okviru Akcionog plana uz Medijsku strategiju “radi sprovođenja strateških ciljeva” pominje se donošenje medijskih zakona, pa i Zakona o javnom informisanju i medijima koji je uredio i pitanje transparentnosti podataka o medijima.

Kao što je uočljivo iz citiranih delova Medijske strategije, ovaj dokument je ipak fokus u odnosu na transparentnost usmerio na pitanje transparentnosti vlasništva i novčanih davanja, koja imaju karakter državne pomoći, pa je logično da je i Zakon o javnom informisanju i medijima (ZJIM) ipak hteo pre svega da pravno reguliše ova pitanja.

Javnost podataka o medijima je jedno od načela ZJIM propisano članom 7. koji potvrđuje da se *“omogućava javnost podataka o medijima”*, a da je cilj takve transparentnosti da čitaoci, gledaoci i slušaoci formiraju *“sopstveno mišljenje o verodostojnosti i pouzdanosti informacija, ideja i mišljenja objavljenih u medijima, radi sagledavanja mogućeg uticaja medija na javno mnjenje, kao i radi zaštite medijskog pluralizma”*. Dakle, javnost podataka je pre svega bitna radi utvrđivanja **verodostojnosti i pouzdanosti informacije**, a sve da korisnik medijske usluge bude upoznat sa tim u kojoj meri novac, koji daju organi javne vlasti učestvuje u strukturi finansiranja medija i da samim tim donese sud o tome da li ta davanja utiču na nezavisnost medija.

Razrada načela transparentnosti se vrši preko odredaba o Registru medija³⁸, koje propisuju obim podataka, postupak upisa i druga pitanja koja su od značaja za ovaj registar.

³⁷ Strategija razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine (“Službeni glasnik RS”, broj 75/2011)

³⁸ Čl. 37-44. ZJIM.

Tako relevantne odredbe ZJIM, između ostalog, propisuju da:

- Registar Medija vodi Agencija za privredne registre – APR³⁹, i to u skladu sa ZJIM i zakonom koji uređuje postupak registracije u APR-u⁴⁰;
- je svrha registra obezbeđivanje javnosti podataka o medijima⁴¹;
- mediji koji nisu upisani u Registar medija nemaju pravo da apliciraju za projektno sufinansiranje (ni za pojedinačna davanja), a organi javne vlasti (javni entiteti) se ne mogu na ovakvim medijima oglašavati⁴²;
- se u Registar medija, između ostalog, upisuju podaci o iznosu novčanih sredstava dodeljenih mediju na ime državne pomoći i podaci o iznosu novčanih sredstava dobijenih od organa javne vlasti (državni organi, organi teritorijalne autonomije, organi jedinica lokalne samouprave, organizacije kojima je povereno vršenje javnih ovlašćenja, kao i pravna lica koje osniva ili finansira u celini, odnosno u pretežnom delu Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave), kao i da te podatke prijavljuje organ javne vlasti koji je dodelio sredstva i to u roku od 15 dana od donošenja odluke o dodeli sredstava;
- je sankcija za nepostupanje po obavezi koja se odnosi na dostavljanje podataka u propisanom roku prekršajna odgovornost odgovornog lica u organu javne vlasti, a kazna je novčana koja se može izreći u prekršajnom postupku, i to u rasponu od 50.000 dinara do 150.000 dinara⁴³;
- ministarstvo nadležno za poslove javnog informisanja propisuje dokumentaciju koja se prilaže u postupku registracije medija u Registar;
- nadzor nad sprovođenjem ZJIM (pa i nadzor nad ispunjenjem obaveza koje se odnose na dostavljanje podataka o novčanim davanjima) vrši organ državne uprave nadležan za poslove javnog informisanja, a na teritoriji autonomne pokrajine nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši pokrajinski organ uprave nadležan za poslove javnog informisanja kao povereni posao⁴⁴.

Ministarstvo kulture i informisanja je 2014. godine donelo Pravilnik o dokumentaciji koja se prilaže u postupku registracije medija u Registar medija. Sva novčana sredstva, koja organ javne vlasti dodeljuje mediju moraju biti registrovana, kako ona koja potiču po osnovu projektnog sufinansiranja/pojedinačnih davanja (koja se tretiraju kao tzv. *de minimis* državna pomoć), tako i ona druga davanja koja nemaju ovakav karakter.

U uputstvu APR-a koje se odnosi na upis podataka o medijima (Uputstvo za registraciju) se u odnosu na obavezu prijavljivanja podataka o novčanim sredstvima pominje da je, između ostalih, podnosilac prijave i **zakonom ovlašćeno lice** organa javne vlasti za davanje podataka o novčanim sredstvima dobijenim ili dodeljenim od organa javne vlasti. Pored toga, obrasci koji se odnose na prijavu ovih sredstava (Dodatak 10 i Dodatak 11), propisuju da se u odgovarajuća polja unosi podatak o “iznosu dodeljenih sredstava” i “datumu” kada su ta sredstva dodeljena, uz napomenu da se uz te obrasce prilaže i *“Odluka organa javne vlasti o dodeli i iznosu dodeljenih novčanih sredstava mediju na ime državne pomoći”* ili *“Dokument koji sadrži podatak o iznosu dobijenih novčanih sredstava od organa javne vlasti, neposredno ili posredno, a koja se ne dodeljuje na osnovu pravila o dodeli državne pomoći”*.

³⁹ Član 37. ZJIM.

⁴⁰ Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre (“Službeni glasnik RS”, br. 99/11 i 83/14)

⁴¹ Član 38. ZJIM.

⁴² Član 44. ZJIM.

⁴³ Član 137. ZJIM.

⁴⁴ Član 132. ZJIM.

Na kraju treba pomenuti da ne postoji dokument koji uređuje način prikaza podataka o medijima u Registru medija, pa je ovo pitanje ostavljeno na rešavanje samoj Agenciji za privredne registre. Kao što je evidentno iz formulacije obrazaca koji se prilažu u postupku upisa, zakonsku formulaciju "podatak o iznosu novčanih sredstava", APR tumači usko kao iznos dostavljenih sredstava, a pored toga u Registru medija, u okviru rubrike "novčana sredstva" se prikazuju sledeći podaci: visina dodeljenog iznosa, valuta u kojoj je iznos dodeljen, datum dodeljivanja sredstava i vrsta dodeljenih sredstava (sredstva dodeljena mediju na ime državne pomoći/ Sredstva dobijena od organa javne vlasti).

V PREPORUKE

Preporuka 1: U cilju što jasnijeg preciziranja obaveze dostavljanja podataka o novčanim sredstvima predlaže se bliže definisanje vrsta javnih sredstava koja se daju medijima, a u skladu sa tipologijom predloženom u Glavi III, odeljak 3.1. Definisanje je moguće utvrditi posebnim uputstvom nadležnog ministarstva kao podzakonskim aktom kojim *“se određuje način na koji organi državne uprave i imaoci javnih ovlašćenja izvršavaju pojedine odredbe zakona ili drugog propisa”*⁴⁵;

Preporuka 2: Centralizovanje i unapređenje prikaza podataka o novčanim davanjima i to uspostavljanjem centralnog čvorišta za sve informacije koje su relevantne za novčana davanja organa javne vlasti medijima. To „centralno čvorište“ bi bilo u postojećem Registru medija. Problem prikaza novčanih sredstava bi se rešio propisivanjem jasne obaveze Registra da objavljuje podatke i jasnim definisanjem koje su to kategorije podataka koji se upisuju.

Kategorije podataka koji bi bili javno dostupni, bi se odnosile na sledeće:

- identifikacione podatke o davaocu državne pomoći ili naručiocu u postupku javnih nabavki;
- identifikacione podatke o korisniku državne pomoći ili ponuđaču kome je u postupku javnih nabavki dodeljen ugovor;
- broj, datum i naziv odluke o dodeli državne pomoći ili broj, datum i naziv odluke o dodeli ugovora u postupku javnih nabavki;
- pravni osnov za donošenje odluke o dodeljivanju državne pomoći ili odluke o dodeljivanju ugovora;
- iznos državne pomoći ili vrednost ugovora u postupku javnih nabavki;
- izvor finansiranja (konkretna budžetska stavka iz koje se finansira državna pomoć ili javna nabavka);
- eventualno i druge podatke.

Pravni osnov za uspostavljanje novog modela prikaza bi bile dopune Zakona o javnom informisanju i medijima koje bi u detalje uredili dostupnost ovih podataka i obavezu posebnih registara koji vode podatke koji se odnose na novčana davanja medijima da dostavljaju podatke Registru medija. Podzakonski akt (pravilnik) bi bliže uredio način objavljivanja i tehničkog prikaza.

Preporuka 2a: Kao prelazno rešenje do donošenja odgovarajućih izmena koje su predložene u preporuci 2 i 3, razmisliti o uključivanju Portala javnih nabavki, APR (u odnosu na Registar medija) i Komisije u sistem open data (<https://data.gov.rs/sr/>), tako da kategorije podataka (preporuka 2) i odgovarajuće odluke (preporuka 4) budu dostupne korisnicima na način predviđen ovim sistemom (što bi značilo i da bi ti podaci bili dostupni na jednom mestu putem portala open data)⁴⁶.

⁴⁵ Član 15. stav 4. Zakona o državnoj upravi.

⁴⁶ Ovde treba napomenuti da se Portal javnih nabavki već nalazi u sistemu Open Data, podaci su dostupni putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2tiMZFa>. Ipak, radi se o zbirnim podacima koji se odnose na javne nabavke svih dobara i usluga, i ne poseduju filter po robu, odnosno usluzi koja se nabavlja, pa samim tim ne može se na jednostavan način doći do podataka o nabavci „medijskih usluga“ i „usluga oglašavanja“

Preporuka 3: Obaveza ažuriranja Registra medija bi morala da bude regulisana odgovarajućim propisom, najbolje ZJIM, i to tako što bi se posebnim članom zakona jasno apostrofirala obaveza APR-a da redovno objavljuje i ažurira sve podatke o medijima, zajedno sa rokovima u kojima je dužan da to učini, a da se ostavi mogućnost da se način ispunjenja ove obaveze bliže uredi podzakonskim aktom, odnosno pravilnikom koji je pomenut i u Preporuci 2.

Preporuka 4: Definisati bliže „ovlašćeno lice organa javne vlasti“, i to takođe korišćenjem uputstva kao podzakonskog akta.

Preporuka 5: Bliže definisati dokumente koji se dostavljaju Registru medija kod upisa podataka vezanih za novčana davanja organa javne vlasti tako da se: 1) najpre dopuni odredba člana 43. Zakona o javnom informisanju i medijima na način da proširi ovlašćenje za donošenje podzakonskog akta na sledeći način: *“Ministarstvo nadležno za poslove javnog informisanja propisuje dokumentaciju koja se prilaže u postupku registracije medija u Registar, kao i dokumentaciju koja se prilaže u postupku registracije podataka iz člana 39. stav 1. tač. 9) i 10)”*, a potom da se donese i novi pravilnik koji bi pored dokumentacije koje prilaže medij u postupku registracije precizirao i dokumentaciju koju prilaže organ javne vlasti u vezi sa novčanim davanjima.

Preporuka 6: Propisati jasnija pravila u odnosu na obaveze ovlašćenih lica za dostavljanje podataka u svakom od organa javne vlasti koji raspisuje javne konkurse u kojima će internim pravilima biti jasno regulisano koji organ je ovlašćen da dostavi podatke, na koji način i u kom roku (u okviru zakonskog roka).

VI DOKUMENTI I DRUGI IZVORI KORIŠĆENI U ANALIZI

6.1. PROPISI I STRATEŠKI DOKUMENTI RELEVANTNI ZA OBLAST PROJEKTOG SUFINANSIRANJA:

- Strategija razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine – Medijska strategija („Službeni glasnik RS“, broj 75/2011);
- Zakon o javnom informisanju i medijima („Službeni glasnik RS“, br. br. 83/2014, 58/2015 i 12/2016 - autentično tumačenje);
- Zakon o kontroli državne pomoći („Službeni glasnik RS“, 51/2009);
- Zakon o državnoj upravi („Službeni glasnik RS“, br. 79/2005, 101/2007, 95/2010 i 99/2014);
- Zakon o upravnoj inspekciji („Službeni glasnik RS“, broj 87/2011);
- Pravilnik o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja („Službeni glasnik RS“, broj 16/2016)⁴⁷;
- Uredba o pravilima za dodelu državne pomoći („Službeni glasnik RS“, br. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013 i 119/2014);
- Uredba o načinu i postupku prijavljivanja državne pomoći („Službeni glasnik RS“, broj 13/2010).

6.2. RELEVANTNI MEĐUNARODNI I DOMAĆI IZVEŠTAJI

- Izveštaj o napretku Srbije u pridruživanju EU za 2016. godinu, Evropska komisija⁴⁸;
- Izveštaj Značaj medijskog integriteta – vraćanje medija i novinarstva u službu javnosti, Novosadska novinarska škola, 2014. godina.
- Izveštaj o vlasničkoj strukturi i kontroli medija u Srbiji Saveta za borbu protiv korupcije iz februara 2015. godine, Savet za borbu protiv korupcije;
- Izveštaj o mogućem uticaju institucija javnog sektora na medije kroz plaćanje usluga oglašavanja i marketinga iz decembra 2015. godine, Savet za borbu protiv korupcije;
- Alternativni izveštaj o sprovođenju Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije 2013-2018 i Akcionog plana od septembra 2013. do decembra 2015. godine, Pravni Skener & Tri tačke;
- Izveštaj Meka cenzura – promene u medijskom sektoru sa goreg na loše, BIRN 2016. godina,
- Bela knjiga konkursnog sufinansiranja javnog interesa u sferi javnog informisanja, Koalicija medijskih i novinarskih udruženja koju čine ANEM, NUNS, UNS, NDNV i Lokal Pres, 2016. godina;

⁴⁷ Važeći pravilnik iz 2016. godine.

⁴⁸ Izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije ka EU za 2016. godinu, dostupno na internet stranici Evropske komisije putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2iltPAG>.

- Ekspertski izveštaj Medijska reforma nakon pet godina od usvajanja Medijske strategije: Presek stanja i preporuke za budućnost, Miloš Stojković i Jasna Matić, napravljen za potrebe OEBS konferencije “U susret savremenoj medijskoj politici”, održanoj u Beogradu dana 17. i 18. novembra 2016. godine;
- Izveštaj Pravna analiza projektnog sufinansiranja sadržaja od interesa za javnost u Republici Srbiji, NUNS, 2017. godina;

6.3. DRUGI IZVORI

- Registar medija APR, dostupan putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2gMVfvy>;
- Evidencija korisnika de minimis državne pomoći za 2016. godinu Komisije za kontrolu državne pomoći, dostupna putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2gN5qQD>;
- Portal javnih nabavki, Uprave za javne nabavke, dostupan putem sledećeg linka: <http://bit.ly/2vmltXO>;
- Baza pravnih propisa i prakse: “Paragraf Lex”;
- Saopštenja koalicije novinarskih i medijskih udruženja (ANEM, NUNS, UNS, NDNV i Lokal pres);

~~KAŽI~~ ŠTA
TE
TRAŽI! ZANIMA

Inicijativa za poboljšanje medijskog
sadržaja plaćenog novcem građana